

Vergaderjaar 2005–2006

29 736

Wijziging van onder meer de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet medezeggenschap onderwijs 1992 in verband met de invoering van lumpsumbekostiging in het primair onderwijs

I

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 28 februari 2006

De vaste commissie voor Onderwijs¹ heeft op 26 januari 2006 de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een aantal vragen voorgelegd over de invoering van de lumpsumbekostiging.

De minister heeft daarop bij brief van 21 februari 2006 geantwoord.

De commissie brengt hierbij verslag uit van het aldus gevoerde schriftelijke overleg.

De voorzitter van de commissie,
Klink

De griffier van de commissie,
Janssen

¹ Samenstelling:

Leden: Schuurman (CU), Schuyer (D66), Dupuis (VVD), Woldring (CDA), Linthorst (PvdA), (plv. voorzitter) Kalsbeek-Schimmelpenninck van der Oije (VVD), Witteman (PvdA), Ten Hoeve (OSF), Klink (CDA) (voorzitter), Van Raak (SP), Thissen (GL) en Pruiksma (CDA).

Plv. leden: Holdijk (SGP), Engels (D66), Swenker (VVD), Walsma (CDA), Eigeman (PvdA), Broekers-Knol (VVD), Maas-de Brouwer (PvdA), Van Dalen-Schiphorst (CDA), Meulenbelt (SP), Van der Lans (GL) en Nap-Borger (CDA).

BRIEF AAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Den Haag, 26 januari 2006

In de onlangs gehouden procedurevergadering van de vaste commissie voor Onderwijs is uw brief d.d. 22 december 2005 (Kamerstuk 29 736, nr. 41), gericht aan de Voorzitter van de Tweede Kamer over de invoering van de lumpsumfinanciering, aan de orde geweest. De vaste commissie betreurt het dat u deze informatie uitsluitend aan de Tweede Kamer verstrekt, hoewel de Eerste Kamer bij de behandeling van het wetsvoorstel invoering van lumpsumbekostiging in het primair onderwijs ook duidelijk de toezegging kreeg de documenten te zijner tijd te ontvangen.

Voorts vraagt de commissie u om verduidelijking van de herverdeeleffecten, waardoor van de e.a. 1500 besturen er 33 meer dan 5% op achteruitgaan. 27 daarvan zijn zogenaamde éénpitters. De commissie vraagt u inzicht te geven in de percentages die deze scholen er feitelijk op achteruitgaan. Van welk surplus boven de 5% is hier sprake? Voorts: hoeveel van de 133 scholen die er meer dan 5% op vooruitgaan is éénpitter?

De commissie is bezorgd dat een en ander voor kleine scholen een schaalvergroting kan betekenen.

De commissie ziet uw antwoord met belangstelling tegemoet.

De griffier van de commissie,
Janssen

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
Den Haag, 21 februari 2006

In uw brief van 26 januari refereert u aan documenten betreffende de invoering van lumpsumbekostiging in het primair onderwijs, die ik in december 2005 aan de Tweede Kamer heb verstrekt. Het klopt dat ik bij de behandeling van het wetsvoorstel dat de lumpsumbekostiging in het primair onderwijs regelt heb gezegd dat ik de stukken die ik naar de Tweede Kamer stuur, ook ter kennisname naar de Eerste Kamer kan sturen. Daarom ontvangt u hierbij een afschrift van mijn brief van 22 december aan de Tweede Kamer, inclusief drie bijlagen¹.

De vaste commissie voor Onderwijs stelt twee vragen ter verduidelijking van de herverdeeleffecten. Ook is de commissie bezorgd dat een en ander tot schaalvergroting kan leiden. Hieronder ga ik op de vragen en op uw zorg nader in.

U vraagt hoeveel besturen met een positief herverdeeleffect van meer dan 5% éénpitter zijn.

Van de 133 besturen die een positief herverdeeleffect hebben van meer dan 5%, zijn 113 besturen éénpitter.

De vaste commissie voor Onderwijs vraagt om verduidelijking van de herverdeeleffecten. 33 besturen gaan er meer dan 5% op achteruit. De commissie wil weten hoeveel procent deze besturen er feitelijk op achteruit gaan.

Onderstaand de 33 besturen. In de eerste kolom staat het aantal scholen dat onder het bestuur valt. In de tweede kolom staat de fictieve lumpsum zoals berekend op basis van het meetjaar. In de derde kolom de genormeerde declaratie, ook berekend op basis van het meetjaar. In de vierde kolom het herverdeeleffect in euro's. In de vijfde kolom het herverdeeleffect als percentage van de genormeerde declaratie. In de laatste kolom staat de belangrijkste verklaring voor het herverdeeleffect van het bestuur.

Aantal Scholen	Fictieve Lumpsum	Genormeerde Declaratie	Herverdeel Effect €	Herverdeel Effect %	Belangrijkste Verklaring
4	1 318 496,43	138 9148,19	- 70 651,76	- 5,09%	Hoge inschaling
2	519 528,58	547 512,17	- 27 983,59	- 5,11%	Salarisgaranties
1	870 283,23	917 416,50	- 47 133,27	- 5,14%	Hoge inschaling
1	1 543 930,88	1 627 981,63	- 84 050,75	- 5,16%	BAPO-kosten
1	2 336 005,46	2 464 289,00	- 128 283,54	- 5,21%	Hoge WAO-premie
10	9 574 575,24	10 124 118,80	- 549 543,56	- 5,43%	Fusie
1	288 719,03	305 388,72	- 16 669,69	- 5,46%	Naijl leeftijdscorrectie
1	1 057 028,63	1 119 219,78	- 62 191,15	- 5,56%	Directietoeslag
2	1 944 724,49	2 060 793,45	- 116 068,96	- 5,63%	Nog onbekend
1	602 818,71	638 913,30	- 36 094,59	- 5,65%	Hoge inschaling
1	873 218,75	925 708,52	- 52 489,77	- 5,67%	Hoge inschaling
1	1 092 023,17	1 157 958,36	- 65 935,19	- 5,69%	Directietoeslag
10	11 319 933,45	12 004 171,76	- 684 238,31	- 5,70%	Hoge inschaling
1	640 134,06	679 065,12	- 38 931,06	- 5,73%	Hoge inschaling
1	587 016,56	623 038,08	- 36 021,52	- 5,78%	Hoge inschaling
1	735 612,49	780 813,00	- 45 200,51	- 5,79%	Hoge inschaling
1	414 540,27	440 284,48	- 25 744,21	- 5,85%	Hoge inschaling
1	427 299,36	453 923,30	- 26 623,94	- 5,87%	Hoge inschaling
2	1 394 856,14	1 483 643,74	- 88 787,60	- 5,98%	Hoge inschaling

¹ De bijlagen zijn ter inzage gelegd op het Centraal Informatiepunt onder griffiën. 133.358.05.

Aantal Scholen	Fictieve Lumpsum	Genormeerde Declaratie	Herverdeel Effect €	Herverdeel Effect %	Belangrijkste Verklaring
1	508 403,54	541 335,66	- 32 932,12	- 6,08%	Naijl leeftijdscorrectie
1	294 054,91	313 135,20	- 19 080,29	- 6,09%	Hoge inschaling
1	145 353,05	155 467,55	- 10 114,50	- 6,51%	Hoge WAO-premie
1	547 768,90	586 701,94	- 38 933,04	- 6,64%	Hoge inschaling
1	598 490,42	641 806,22	- 43 315,80	- 6,75%	BAPO-kosten
1	767 490,41	823 133,70	- 55 643,29	- 6,76%	Hoge inschaling
1	252 168,17	271 202,30	- 19 034,13	- 7,02%	Hoge inschaling
1	293 365,12	315 961,28	- 22 596,16	- 7,15%	Salarisgaranties
1	266 343,56	287 363,04	- 21 019,48	- 7,32%	BAPO-kosten
1	511 543,69	552 665,19	- 41 121,50	- 7,44%	BAPO-kosten
1	222 325,41	243 290,88	- 20 965,47	- 8,62%	Hoge inschaling
1	199 617,66	219 394,56	- 19 776,90	- 9,01%	Hoge inschaling
1	318 764,96	355 685,51	- 36 920,55	- 10,38%	BAPO-kosten
1	532 576,11	599 897,44	- 67 321,33	- 11,22%	BAPO-kosten

Het bijgesloten Technisch rapport meetjaar bevat in hoofdstuk 4 een uitgebreide toelichting op de oorzaken van de herverdeeleffecten en op de overwogen alternatieven. De overgangsregeling geeft besturen de kans de herverdeeleffecten geleidelijk in de begroting te verwerken. Ook de werking van de overgangsregeling is in hoofdstuk 4 van het Technisch rapport beschreven.

In mijn overleg met de Tweede Kamer heb ik aanvullende acties toegezegd om er voor te zorgen dat alle besturen op tijd klaar zijn voor de invoering van lumpsumbekostiging per 1 augustus 2006. Er is extra ondersteuning in het laatste half jaar voor de invoering van lumpsumbekostiging en de activiteiten worden in het schooljaar 2006–2007 voortgezet. Onderdeel van die aanvullende acties is dat met alle besturen die er 5% op achteruit gaan wordt besproken wat de oorzaken zijn van dit herverdeeleffect. Daarbij wordt gekeken naar specifieke omstandigheden die met het herverdeeleffect te maken kunnen hebben en naar mogelijke oplossingen. Dezelfde aanpak wordt gevolgd bij de 133 besturen die er 5% of meer op vooruit gaan. De actie wordt uitgevoerd in samenwerking met de besturenorganisaties. De oplossingen die zo worden gevonden kunnen ook weer van belang zijn voor besturen met kleinere herverdeeleffecten.

De commissie is bezorgd dat één en ander voor de kleine scholen een schaalvergroting kan betekenen.

Sinds het begin van de jaren negentig daalt het aantal besturen als gevolg van fusies. De meeste besturenfusies vonden plaats van 1994 tot 2000, met een piek in 1997–1998 (522 besturenfusies). Vanaf 2000 gaat de daling van het aantal besturen wel door, maar minder hard. In het afgelopen schooljaar (2004–2005) is het aantal besturen met 68 gedaald. Het aantal leerlingen per school is in de afgelopen jaren steeds ongeveer 220, dus de schoolomvang is vrij stabiel. Op grond van de cijfers is moeilijk hard te maken dat lumpsumbekostiging een impuls geeft aan schaalvergroting. De komende jaren zal ik de ontwikkelingen op dit punt nauwlettend volgen.

Natuurlijk heb ik oog voor de speciale positie van de eenpitters. Eenpitters hebben een grotere kans een uitschieter te zijn, immers bij grotere besturen compenseren herverdeeleffecten elkaar eerder. De specifieke omstandigheden die tot een herverdeeleffect leiden kunnen echter veranderen. Het is niet: eens een uitschieter altijd een uitschieter.

Er is ook in de nieuwe bekostiging rekening gehouden met de positie van kleine scholen. De kleine schooltoeslag blijft, de groeiregeling blijft en er wordt in de bekostiging rekening gehouden met de leeftijd van de leraren. Besturen krijgen de tijd om een herverdeeleffect te verwerken in de begroting, daar zorgt de overgangsregeling van vier jaar voor. Op basis van de uitkomsten van het meetjaar heb ik besloten de drempelpercentages in de

overgangsregeling minder snel op te laten lopen, zodat besturen er meer profijt van hebben. De werking van de overgangsregeling wordt uitgebreid toegelicht in de paragrafen 4.7 tot met 4.10 van het Technisch rapport meetjaar.

De veldbenadering biedt eenpitters ondersteuning bij het op orde krijgen van de financiën. Daarvoor zijn ook speciale eenpitterconferenties georganiseerd en er komt een eenpitterplatform.

Ook zonder bestuurlijke schaalvergroting kunnen eenpitters met elkaar samenwerken. Er wordt geëxperimenteerd met federatieve en coöperatieve samenwerkingsverbanden. Er is een instrument ontwikkeld dat besturen helpt passende samenwerkingsvormen en samenwerkingspartners te vinden.

Tot slot is het zo dat besturen die onder lumpsum de financiën niet op orde kunnen krijgen, een beroep kunnen doen op het vangnet. Daarmee heb ik een sluitend arrangement gerealiseerd, ook voor de eenpitters.

Er wordt een monitor ingericht om de vorderingen van de besturen nauwlettende in de gaten te houden. Met die informatie kan de ondersteuning daar gebracht worden waar die het meest nodig is. Dus vinger aan de pols en ondersteuning waar nodig.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. J. A. van der Hoeven